

załącznik
do Zarządzenia Nr
Prezydenta Miasta Krakowa
z dnia

SPRAWOZDANIE

Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Krakowie za 2018 rok

Sprawozdanie stanowi wykonanie art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 184 ze zm.), na podstawie którego przedkładam w terminie do dnia 31 marca 2019 r. Prezydentowi Miasta Krakowa do zatwierdzenia roczne sprawozdanie z działalności Miejskiego Rzecznika Konsumentów w roku poprzednim.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP I UWAGI OGÓLNE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO (MIEJSKIEGO) RZECZNIKA KONSUMENTÓW

Struktura biur Rzecznika, stan kadrowy.

1. Województwo	Małopolskie
2. Miasto /Powiat	Kraków Miasto Kraków oraz Powiat Ziemski Krakowski
3. PRK/ MRK	Oba zakresy
4. Imię i nazwisko Rzecznika Konsumentów	Jerzy Gramatyka
5. Wykształcenie (np. wyższe prawnicze)	Wyższe prawnicze
6. Funkcja Rzecznika Konsumentów jest wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy (1 etat). Proszę napisać TAK lub NIE.	TAK
NIE DOTYCZY TYCH RZECZNIKÓW, KTÓRZY ODPOWIEDZIELI „TAK” NA PYT. 6	- 3/5 etatu
7. Funkcja Rzecznika Konsumentów jest wykonywana w niepełnym wymiarze czasu pracy. Proszę zaznaczyć odpowiednią odpowiedź.	- 1/2 etatu - 2/5 etatu - 1/5 etatu - inne, np. dyżury
DOTYCZY TYCH RZECZNIKÓW, KTÓRZY ODPOWIEDZIELI NA PYT. 7	
8. Liczba dni/godzin w tygodniu, w których wykonywane są zadania Rzecznika Konsumentów (np. 5 razy w tygodniu po 3 godziny).	
9. Rzecznik działa w ramach wyodrębnionego biura (art. 40 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 184), Proszę napisać TAK lub NIE.	TAK
10. Rzecznik Konsumentów w ramach działalności Rzecznika korzysta z pomocy innych osób. Proszę napisać TAK lub NIE.	TAK
11. Liczba osób, która stale pomaga Rzecznikowi Konsumentów w wykonywaniu obowiązków Rzecznika (jeśli liczba nie jest stała, to wpisać średnią liczbę).	6 i 1/2

II. REALIZACJA ZADAŃ RZECZNIKÓW KONSUMENTÓW

1. Zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów.

W sprawach związanych z ochroną praw i interesów konsumentów, w granicach legitymacji wynikającej z ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Miejski Rzecznik Konsumentów w Krakowie przyjmuje konsumentów albo osobiście, albo przez pracowników Biura Prawnego MRK. Merytoryczni pracownicy Biura posiadają wykształcenie prawnicze i wykazują się kompleksową wiedzą prawną, w tym w szczególności z zakresu prawa cywilnego. Ze względu na przedmiotowy zakres ochrony interesów i praw konsumentów niezbędna jest kontynuacja współpracy tut. Rzecznika z **jednostkami pomocniczymi Miasta Krakowa** oraz organizacjami pozarządowymi, których statutowym obowiązkiem jest ochrona konsumentów.

Ponadto, MRK w Krakowie jest V-ce Przewodniczącym Rady Konsultacyjnej ds. Ochrony Konsumentów przy Marszałku Województwa Małopolskiego. W okresie sprawozdawczym Rada odbyła **5** posiedzeń w ramach których byli zapraszani goście - pracownicy różnych uczelni, urzędów i instytucji. Jeżeli chodzi o wymierne efekty działalności Rady to dzięki współpracy z funkcjonariuszami Policji Państwowej w tym KW Policji w Krakowie z Wydziałów: do Walki z Przestępczością Gospodarczą oraz Cyberprzestępczością i powołaniu stałych koordynatorów do kontaktów z rzecznikami konsumentów podjęte działania przyczyniły się do lepszego zwalczania takiej przestępczości, a dzięki temu spowodowały w konsekwencji podjętych przez organa ścigania działań również i poprawę ochrony konsumentów. W roku 2018 Miejski Rzecznik Konsumentów kontynuował rozpoczętą w grudniu 2005 r. realizację dyżurów prawnych w siedzibach Rad Dzielnic Miasta Krakowa. Zgodnie z przyjętym harmonogramem w każdej z Dzielnic porady prawne udzielane były z regularną częstotliwością - **36 dyżurów we wszystkich 18 Dzielnicach Miasta Krakowa**, w całym 2018 roku – w godzinach od 14.00 do 15.00. (z tym, że 2 dyżury nie odbyły się z uwagi na brak możliwości ich przeprowadzenia).

Terminy dyżurów prawnych w Dzielnicach każdorazowo były ustalane z przewodniczącymi Rad Dzielnic oraz przekazywane do wiadomości dyrektora Kancelarii Rady Miasta i Dzielnic Krakowa. Informacja o możliwości skorzystania z pomocy prawnej Rzecznika Konsumentów w Dzielnicach ukazywała się cyklicznie w prasie lokalnej oraz za pośrednictwem biuletynów, gazetek i druków informacyjnych drukowanych bezpośrednio przez zainteresowane Rady Dzielnic.

Dodatkowo, poszczególne jednostki pomocnicze Miasta umieszczały informacje o dyżurach w gazetkach dzielnicowych oraz na tablicach ogłoszeń i stronach internetowych.

Pomimo tego w roku sprawozdawczym z porad prawnych w trakcie dyżurów w dzielnicach skorzystało łącznie tylko 11 osób, tj. o 3 osoby więcej niż w ub. roku (kiedy to udzielono w trakcie dyżurów porad prawnych 8 osobom).

Oprócz dyżurów w siedzibach Rad Dzielnic, Miejski Rzecznik Konsumentów odbył ponadto **6 dyżurów w siedzibie starostwa powiatowego w Krakowie**, ale zaledwie 13 konsumentów skorzystało z porad prawnych w trakcie tych dyżurów. Ponadto, w 2018 roku w **Biuletynie Informacji Publicznej** modyfikowano i uaktualniano **stronę internetową Miejskiego Rzecznika Konsumentów (http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=44927)**, na której konsumenci, którzy korzystają z łączy internetowych, mogą zapoznać się z zasadami prowadzenia spraw konsumenckich przez Biuro Prawne MRK, uzyskać informacje o pozostałych instytucjach ochrony konsumentów, np. Europejskim Centrum Konsumenckim, Rzeczniku Ubezpieczonych, Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ. Na powyższej stronie znajdują się również aktualne wzory pism reklamacyjnych oraz harmonogram dyżurów w siedzibach Rad i Zarządów Dzielnic Miasta Krakowa, a także w siedzibie starostwa powiatowego w Krakowie (oraz w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego – terminy na 2019 rok). Dokonane zmiany wynikały również z konieczności dostosowania strony MRK w Krakowie do skutków związanych z wejściem w życie w maju ub. roku wymogów związanych z RODO.

Realizując obowiązek wykonywania bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej Biuro Prawne Miejskiego Rzecznika Konsumentów udzieliło w roku sprawozdawczym prawie 30 tysięcy bo 29.700 **porad prawnych**. Dla porównania w roku poprzednim było to nieco ponad **31 tys. porad**.

W roku objętym niniejszym sprawozdaniem Biuro Prawne MRK przygotowało i wysłało wystąpienia przedsądowe w **651 sprawach** (w zależności od rodzaju sprawy i jej zawłości zdarzało się po kilka lub kilkanaście pism w jednej sprawie) i pisma procesowe w **96 sprawach**.

Ponadto, odnotowano dalszy wzrost ilości spraw załatwianych przez Biuro Prawne Miejskiego Rzecznika Konsumentów w formie elektronicznej. Ten kanał obsługi konsumentów poprzez **Servo e-PUAP**, jak pokazała praktyka zapewnia lepszą, szybszą i sprawniejszą obsługę wniosków oraz prawidłowe i właściwe wykorzystanie takiej formy komunikacji w tym zwłaszcza, w zakresie weryfikacji osób samych wnioskodawców oraz przedmiotu i charakteru składanych przez nich wniosków. **W tym zakresie odnotowano znaczny wzrost o około 20% w stosunku do 2017 r.**

2. Składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów.

Bardzo istotna jest w tym przypadku współpraca z organami Miasta, to jest: Radą i Prezydentem Miasta Krakowa. Rzecznik konsumentów ma prawo i obowiązek składania wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów **prawa miejscowego** w zakresie ochrony interesów konsumentów. Przysługuje mu inicjatywa zgłaszania propozycji i zmian legislacyjnych dotyczących przepisów prawa miejscowego, oczywiście w zakresie ochrony interesów konsumentów.

W roku 2018 Rzecznik opiniował m. in. następujące projekty uchwał Rady Miasta Krakowa: propozycje zmian podatków na terenie miasta Krakowa w tym: odnośnie projektu Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków, wysokości opłaty w sprawie określenia wysokości podatku od nieruchomości oraz w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

Na bieżąco analizowane były i są nadal wzorce umów stosowanych przez, tzw. przedsiębiorców dominujących na rynku, m.in.: dostawców energii elektrycznej, ciepłej, gazowej, usług wodociągowo-kanalizacyjnych, komunikacji miejskiej, wywozu śmieci, powszechnych usług telekomunikacyjnych i internetowych. W trakcie wykonywania ww. czynności nie stwierdzono poważnych uchybień w zakresie naruszania praw i interesów konsumentów. Spory pomiędzy konsumentami a przedsiębiorcami, do których włączał się Rzecznik, a które dotyczyły wyżej wymienionych przedsiębiorców, wynikały najczęściej z nieuprawnionej interpretacji zapisów konkretnych umów lub regulacji prawnych, a także, niestety, z zaniedbań własnego interesu prawnego po stronie konsumentów.

3. Występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów.

W zakresie kompetencji i zadań Miejskiego Rzecznika Konsumentów niezbędne jest nie tylko wykonywanie przez rzecznika obowiązku i prawa występowania w sprawach ochrony interesów i praw konsumentów, ale również współpraca z organizacjami przedsiębiorców w zakresie eliminowania niezgodnych z przepisami o ochronie konkurencji i konsumentów praktyk i działań, a także bieżącej wymiany informacji o działalności Rzecznika.

W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy **ul. Wielickiej oraz Al. Powstania Warszawskiego** uzupełniano w zależności od potrzeb druki

ulotne w specjalnych tablicach, zawierające zasady udzielania pomocy prawnej przez Rzecznika oraz podstawowe informacje dotyczące ochrony indywidualnych interesów konsumentów, wydane w formie broszur, przekazanych do UMK w ramach współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Stowarzyszeniem Konsumentów Polskich.

4. Współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Inspekcji Handlowej, innymi urzędami i instytucjami oraz organizacjami konsumenckimi.

Istotnym elementem zadań wykonywanych przez Rzecznika Konsumentów jest współpraca z właściwą miejscowo **delegaturą Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi**, szczególnie w zakresie wymiany wiedzy fachowej, informacji o praktykach rynkowych naruszających prawa konsumentów, mediacji i polubownym sądownictwie konsumenckim, lokalnych inicjatywach dotyczących ochrony konsumentów, nieuczciwych praktyk rynkowych. Od października 2005 r. Rzecznik nawiązał stałą współpracę, która jest kontynuowana obecnie, z Delegaturą Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, Wojewódzkim Inspektorem Inspekcji Handlowej w Krakowie, Delegaturą Urzędu Komunikacji Elektronicznej w Krakowie, Południowo-Wschodnim Oddziałem Terenowym Urzędu Regulacji Energetyki w Krakowie oraz Europejskim Centrum Konsumenckim w Warszawie. Współpraca z ww. urzędami i instytucjami polega m. in. na wymianie doświadczeń i wiedzy fachowej w sprawach indywidualnego i zbiorowego naruszania praw konsumentów, a także udziale tutaj Rzecznika i pracowników Biura Prawnego MRK w szkoleniach organizowanych przez wskazane podmioty.

W komentowanym okresie skierowano **2 wnioski do UOKiK** w sprawie podjęcia czynności związanych z wszczęciem postępowania wyjaśniającego, w zakresie podejrzenia stosowania przez przedsiębiorców praktyk, które mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Niezależnie od powyższych uwag, w ub. roku Rzecznik współpracował również z innymi organami, w tym, Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie - Wydziałem do Walki z Cyberprzestępczością, Wydziałem do Walki z Przestępczością Gospodarczą odnośnie podejrzenia popełnienia przez przedsiębiorców czynów zabronionych na szkodę konsumentów.

5. Wytaczanie powództw na rzecz konsumentów i wstępowanie do toczących się postępowań.

Podstawę prawną do podejmowania powyższych działań przez Rzecznika Konsumentów stanowi art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 184 ze zm.).

W roku 2018 Miejski Rzecznik Konsumentów przygotował na rzecz konsumentów powództwa w 31 **sprawach**, z których, 9 zostało już na dzień sporządzenia sprawozdania zakończone prawomocnymi wyrokami uwzględniającymi żądania konsumentów. Z tego samego powodu Rzecznik sporządził na rzecz 3 konsumentów stosowne wnioski egzekucyjne. W pozostałych sprawach MRK w Krakowie na bieżąco pomaga konsumentom.

6. Działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym.

W miesiącach lipcu oraz listopadzie 2018 r. Miejski Rzecznik Konsumentów odbył cykl wykładów, szkoleń przeznaczonych dla osób starszych, emerytów i rencistów, których przedmiotem była szeroko rozumiana edukacja konsumencka. Odbyły się one w 2 Centrach Aktywności Seniora zlokalizowanych w różnych lokalizacjach na terenie miasta Krakowa. W spotkaniach tych wzięło udział ponad **30** osób i dlatego będą one kontynuowane również w bieżącym, tj 2019 r. W dniu 16.10.2018 r. tut. Rzecznik brał udział w Dniu Seniora zorganizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Warto także podkreślić szkolenia, prezentacje dla młodzieży. W tym celu MRK w Krakowie odbył lekcje pokazowe w 8 klasach XI L.O. w Krakowie im. M. Dąbrowskiej. W lekcjach wzięło udział ponad **150 uczniów**.

Od grudnia 2005 r. MRK w Krakowie kontynuuje dyżury prawne w siedzibach Rad i Zarządów Dzielnic Miasta Krakowa. Od stycznia do grudnia 2018 r. odbyły się **34 dyżury prawne Rzecznika** w terminach i godzinach ustalonych z przewodniczącymi poszczególnych Rad Dzielnic. W trakcie dyżurów Rzecznik przyjmował interwencje konsumenckie oraz udzielał porad i pomocy prawnej na rzecz konsumentów. W czasie dyżurów Rzecznik spotykał się z konsumentami, którym udzielano na miejscu ustnej porady i pomocy prawnej lub przyjęto pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy przeciwko przedsiębiorcy w trybie art. 42 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Interwencje zgłaszane na dyżurach w Dzielnicach dotyczyły, m.in.: zakupów na odległość i poza lokalem przedsiębiorcy, usług telekomunikacyjnych, kredytów konsumenckich, zakupu mieszkań, remontów mieszkań i usług budowlanych, reklamacji obuwia, zakupów sprzętu RTV i AGD.

Co prawda w porównaniu do ub. roku odnotowano w tym zakresie min. wzrost (o 2 osoby) ale porównując to z frekwencją z lat poprzednich należy stwierdzić, że maleje zainteresowanie taką formą poradnictwa konsumenckiego w siedzibach Dzielnic.

W okresie sprawozdawczym kontynuowana była współpraca pomiędzy Miejskim Rzecznikiem Konsumentów a Dziekanem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, jak również z Europejskim Stowarzyszeniem Studentów Prawa UJ oraz Uniwersytecką Poradnią Prawną, a także innymi krakowskimi uczelniami.

Niezależnie od powyższego, Rzecznik **ponad 70 razy** miał kontakt z przedstawicielami mediów (prasa, radio, telewizja), którym udzielił informacji, wywiadów dotyczących zagadnień związanych z ochroną praw i interesów konsumentów.

Rzecznik współpracował w okresie sprawozdawczym m. in. z: Dziennikiem Polskim, Gazetą Krakowską, Gazetą Wyborczą, Faktem, Kraków PL, Telewizją Kraków TVP 3, TVN, TVN – TURBO, Polsatem, Radiem Kraków, Radiem ESKA, Radiem Planeta FM, Radiem VOX FM, Radiem TOK FM, Radiem RMF i RMF MAXX, ANTYRADIEM.

7. Podejmowanie działań wynikających z:

- art. 479⁽³⁸⁾ Kpc (niedozwolone postanowienia umowne),
- ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,
- ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym,
- art. 42 ust. 1 pkt 3 uokik (występowanie w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów),
- art. 42 ust. 5 uokik w zw. z art. 63 Kpc (przedstawianie sądowi istotnego poglądu dla sprawy).

Rzecznik konsumentów zgodnie z treścią art. 479³⁸ § 1 k.p.c. może wytoczyć powództwo w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Z tego uprawnienia Miejski Rzecznik Konsumentów skorzystał **2 razy**. Ponadto z uwagi na uzasadnione podejrzenie w zakresie możliwości stosowania przez przedsiębiorców klauzul abuzywnych we wzorcach umownych występujących w obrocie mieszanym, tj. z udziałem konsumentów, w **2 sprawach** Rzecznik wystąpił ze stosownymi wnioskami do Delegatur UOKiK.

Natomiast w **1 innej sprawie** powiadomił ww. Urząd o możliwości naruszenia zbiorowego interesu konsumentów w związku z podejrzeniem stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych.

Tożsama uwaga dotyczy ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2010 nr 7, poz. 44). MRK w Krakowie nie wziął udziału jako reprezentant grupy w żadnym postępowaniu, z tym, że z taką prośbą zwróciły się tylko 2 kancelarie prawne nie zaś sami zainteresowani konsumenci.

Zgodnie z uregulowaniami ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów przedsiębiorcy, do których Rzecznik zwrócił się o zajęcie stanowiska w sprawie, w której występuje na rzecz konsumentów, mają obowiązek udzielenia mu wyjaśnień i odpowiedzi. W sytuacji naruszenia ww. przepisów ze strony przedsiębiorcy Rzecznik może wystąpić do sądu z wnioskiem o ukaranie grzywną na zasadach i w trybie wynikającym z Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

W roku 2018 Rzecznik wezwał przedsiębiorców w 2 sprawach o złożenie pisemnych wyjaśnień. Powyższe postępowania o wykroczenia odbywały się na podstawie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obowiązujących w tym zakresie od kwietnia 2007 r., które przewidują dolną granicę grzywny za naruszenie art. 114 ust. 1 ustawy w wysokości 2000 zł.

W obu z nich z uwagi na okoliczność, że przedsiębiorcy w trakcie podjętych czynności wyjaśniających zadeklarowali pełną współpracę w zakresie usunięcia skutków swojego zaniechania i uznali roszczenia konsumentów, które były przedmiotem wystąpień MRK w Krakowie, warunkowo odstąpił od złożenia do właściwego sądu wniosku o ukaranie.

Na podstawie art. 42 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 63 Kodeksu postępowania cywilnego Rzecznik nie uczestnicząc w sprawie, może przedstawiać sądowi istotny dla sprawy pogląd. Oznacza to, iż w sytuacjach, w których przedmiotem sprawy wytoczonej bez udziału rzecznika konsumentów przed sądem jest naruszenie praw i interesów konsumentów, Rzecznik może zgłaszać opinie i poglądy, które sąd może przy ew. rozstrzygnięciu wziąć pod uwagę. W roku objętym sprawozdaniem Miejski Rzecznik Konsumentów zgłosił i przedstawił 2 istotne dla sprawy poglądy.

III. WNIOSKI KOŃCOWE, PROPOZYCJE ZMIAN ZMIERZAJĄCYCH DO POPRAWY REALIZACJI PRAW KONSUMENTÓW

1. Wnioski rzeczników dotyczące polepszenia standardów ochrony konsumentów.

Pomimo, że jeżeli chodzi o system ochrony prawnej konsumentów działa on w Polsce od kilkudziesięciu już lat i jest nadal rozbudowywany obejmując swoim zasięgiem szereg organów i instytucji państwowych oraz samorządowych wymaga wciąż gruntownych zmian. W szczególności, chodzi o skuteczność oraz szybkość podejmowanych działań wobec przedsiębiorców, którzy nie przestrzegając obowiązujących ich przepisów, zasad współzycia społecznego oraz słusznego interesu konsumenta nieraz bez żadnych konsekwencji prowadzą działalność gospodarczą przez wiele lat.

Tutaj doskonałymi przykładami może być działalność operatorów alternatywnych i telekomów, tj. podmiotów które oprócz świadczenia usług komunikacyjnych oferują konsumentom inne usługi, np. medyczne, ubezpieczeniowe czy też np. zakup energii elektrycznej. Skala nieprawidłowości na tym rynku jest b. duża, a poszkodowanymi co do zasady są konsumenci będący osobami starszymi, samotnymi, w tym zwłaszcza emeryci. Ta grupa jest szczególnie narażona oddziaływanie nieuczciwych praktyk rynkowych.

Dlatego szczególnie istotna jest edukacja konsumencka, która winna być realizowana na każdym etapie rozwoju człowieka począwszy od szkoły podstawowej. Jest to bardzo istotne aby można było mówić o podejmowaniu racjonalnych i przemyślanych decyzji w zakresie zawarcia umowy i skutecznej ochrony przysługujących z tego powodu uprawnień. Smutnym jubileuszem była niedawna 20-ta rocznica zniknięcia z kanału 1 TVP programu „Vademecum konsumenta” prowadzonego przez p. Małgorzatę Niepokulczycką. Warto wrócić do tego pomysłu, tym bardziej, że wskaźniki demograficzne są nieuchronne i polskie społeczeństwo w bardzo szybkim tempie się starzeje. Tą okoliczność zauważyli już przedsiębiorcy i warto aby dostrzegły ją również organy i władze państwowe. Organizowane *ad hoc* programy i akcje takie jak, np. Senior 60 plus, pomimo, że bardzo potrzebne z uwagi na ich ograniczony czas i środki przeznaczone na realizację, odnoszą tylko chwilowy skutek.

Oczywistym jest, że w relacjach pomiędzy przedsiębiorcą, a konsumentem ten ostatni nie jest przygotowany, by profesjonalnej wiedzy fachowej, statusowi majątkowemu profesjonalisty móc przeciwstawić równoważne im atrybuty i dlatego jako słabsza strona kontraktu ponosi co do zasady wszelkie negatywne skutki, w tym zwłaszcza finansowe.

Dlatego to właśnie konsument jako słabsza strona obrotu wolnorynkowego stanowić winien *ratio legis* wielu aktów normatywnych, niestety tzw. „życie” w praktyce boleśnie to weryfikuje.

Dobitnym przykładem może być tutaj, np. ustawa z dnia 30.05.2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2014 r. poz. 827 ze zm.), która pomimo, że weszła do polskiego porządku prawnego 25.12.2014 r. już wymaga pilnej nowelizacji. Chodzi o wyłączenia spod zakresu jej stosowania zapisów dot. umów o świadczenie usług zdrowotnych, medycznych. Tą „lukę” wykorzystują nieuczciwi przedsiębiorcy, którzy oferują klientom drogie usługi takie jak, np. Tele EKG czy pakiety bezwartościowych usług medycznych, ponieważ nie posiadają w tym zakresie żadnych placówek medycznych czy wykwalifikowanej kadry.

2. Wnioski dotyczące pracy rzeczników.

Kwestia jakości prawodawstwa jest niezmiernie istotnym instrumentem skutecznej ochrony praw konsumentów. Niestety, ale wobec braku wyposażenia instytucji i organizacji konsumenckich w inicjatywę ustawodawczą oraz dialogu instytucjonalnego ich głos w tym zakresie jest praktycznie niesłyszalny.

Nadzieję na poprawę, czy też prawidłowo radykalną zmianę tego stanu rzeczy daje przygotowany przez samych rzeczników projekt ustawy o Rzeczniku praw konsumenta, który kompleksowo i szczegółowo określa rolę, zadania oraz prawa i obowiązki rzecznika. Miejmy nadzieję, że w związku z faktem, że spotkał się on z przychylnym stanowiskiem kierownictwa UOKiK oraz części posłów uda się go uchwalić z korzyścią zarówno dla konsumentów jak i samych rzeczników. W roku bieżącym w marcu mając będzie dokładnie 20 lat od daty powołania instytucji rzecznika konsumentów. To najwyższy czas aby uporządkować i doprecyzować zakres jego praw i obowiązków. Z bliżej nieznanых przyczyn i powodów prace te przebiegają bardzo powoli podczas gdy ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. 2018. 648 z dnia 2018.03.30) została uchwalona w isticie ekspresowym tempie i od roku RMiŚP działa aktywnie chroniąc interesy przedsiębiorców. Dobitnym, ale smutnym przykładem konieczności tej zmiany są zapisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2018.2187 t.j. z dnia 2018.11.23).

W szczególności zapis art. 104 prawa bankowego, którego treść nie wskazuje wprost instytucji rzecznika konsumentów jako podmiotu uprawnionego do żądania udzielania przez banki informacji objętych tajemnicą bankową, na gruncie praktyki rodzi przypadki odmowy udzielenia informacji przez banki Rzecznikowi w sprawach konsumenckich lub też nakłada na konsumentów konieczność sporządzania stosownych upoważnień dla rzeczników z podpisem notarialnie poświadczonym. Wpływa to na szybkość i nierzadko skuteczność podejmowanych czynności.

Równie istotnym zagadnieniem jest właściwa obsada etatowa i przyznanie odpowiednich środków finansowych na funkcjonowanie rzeczników, w tym zwłaszcza dostęp do aktualnego orzecznictwa, udział w specjalistycznych szkoleniach itp.

Tabela nr 1: Wystąpienia do przedsiębiorców w sprawie ochrony interesów konsumentów z terenu Powiatu Krakowskiego.

Przedmiot sprawy	Ilość wystąpień ogółem	Zakończone pozytywnie	Zakończone negatywnie	Sprawy w toku
I. Usługi, w tym:				
Ubezpieczeniowe	-	-	-	-
finansowe (inna niż ubezpieczeniowe)	5	2	1	2
remontowo-budowlane	2	-	-	2
dostawy energii, gazu, ciepła, wody, wywóz nieczystości	2	1	-	1
telekomunikacja (telefon, TV)	14	7	2	5
turystyczno-hotelarskie	5	1	1	3
deweloperskie, pośrednictwo nieruchomości	1	-	1	-
motoryzacyjne	-	-	-	
pralnicze	2	-	1	1
timeshareingowe	-	-	-	-
pocztowe	-	-	-	-
gastronomiczne	-	-	-	-
przewozowe	1	-	-	1
edukacyjne/kulturalne/rekreacyjno-sportowe	1	-	-	1
medyczne	1	-	-	1
wyposażenie wnętrz	-	-	-	-
Pogrzebowe	-	-	-	-
Windykacyjne	-	-	-	-
Inne	10	5	1	4
II. Umowy sprzedaży, w tym:				

obuwie i odzież	29	17	7	5
wyposażenie mieszkania i gospodarstwa domowego	8	2	2	4
sprzęt RTV i AGD (sprzęt telekomunikacyjny)	8	4	3	1
komputer i akcesoria komputerowe				
motoryzacja	2	1	-	1
artykuły spożywcze	-	-	-	-
artykuły chemiczne i kosmetyki	-	-	-	-
zabawki	-	-	-	-
inne	10	4	3	3
III. Umowy poza lokalem i na odległość	4	2	-	2

Razem: 105   46   22   37

Tabela nr 2: Wystąpienia do przedsiębiorców w sprawie ochrony interesów konsumentów z terenu obu powiatów (Miejskiego i Ziemskiego)

Przedmiot sprawy	Ilość wystąpień ogółem	Zakończone pozytywnie	Zakończone negatywnie	Sprawy w toku
I. Usługi, w tym:				
ubezpieczeniowe	3	2	-	1
finansowe (inna niż ubezpieczeniowe)	20	9	2	9
remontowo-budowlane	3	2	1	-
dostawy energii, gazu, ciepła, wody, wywóz nieczystości	27	20	2	5
telekomunikacja (telefon, TV)	88	58	17	13
turystyczno-hotelarskie	38	18	6	14
deweloperskie, pośrednictwo nieruchomości	5	1	1	3
motoryzacyjne	8	2	1	5
Pralnicze	5	-	2	3
timesharingowe	-	-	-	-
pocztowe	2	1	1	
gastronomiczne	1	-	1	-
Przewozowe	11	5	3	3
edukacyjne/kulturalno/rekreacyjno-sportowe	7	1	1	5
medyczna	3	1	1	1
wyposażenie wnętrz	6	1	3	2
pogrzebowa	1	-	-	1

Tabela nr 3: Wytaczanie powództw na rzecz konsumentów i wstępowanie do toczących się postępowań.

lp.	Przedmiot sporu	Rozstrzygnięcie sądu		Sprawy w toku	Ilość Ogółem
		pozytywne (np. uwzględniające żądanie w zasadniczej części)	negatywne		
1.	Powództwa dotyczące reklamacji w zakresie niezgodności towaru z umową lub gwarancji towarów	----2----	-----	-----	--2---
2.	Powództwa dotyczące niewykonania lub nienależytego wykonania usług	-----	-----	-----	-----
3.	Powództwa dotyczące uznania postanowienia umownego za niedozwolone	-----	-----	-----	-----
4.	Przygotowywanie konsumentom pozwów dotyczących reklamacji w zakresie niezgodności towaru z umową lub gwarancji towarów *	12	-----	4	16
5.	Przygotowywanie konsumentom pozwów dotyczących niewykonania lub nienależytego wykonania usług **	3	-----	10	13
6.	Inne	-----			
	RAZEM	17	-----	14	31
1.	Sprawy kierowane do rozpatrzenia przez sąd polubowny	-----	-----	-----	-----
2.	Wstępowanie rzecznika konsumentów do postępowań	-----	-----	-----	-----

Tabela nr 4: Inne zadania:

L.p	Realizacja zadań wynikających z:	Ilość
1.	Art. 479 ⁽³⁸⁾ Kpc - niedozwolone postanowienia umowne	----- -----
2.	Ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym	-----
3.	Ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym	-----
4.	Art. 42 ust.1 pkt 3uokik – występowanie w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów	-----
5.	Art. 42 ust. 5 uokik w zw. z art. 63 Kpc - przedstawienie sądowi istotnego poglądu dla sprawy	2